

Ryszard Montusiewicz

W 400-lecie śmierci Jana Kochanowskiego

Biuletyn Polonistyczny 28/1-2 (95-96), 285-288

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

referatów. Wielce wartościowe dla dalszych badań są propozycje systematyzacji materiału i wskazanie pominiętych przez referentów kierunków pracy nad polskim dramatem. Wszyscy uczestnicy stwierdzili konieczność kontynuowania prowadzonych badań, tym bardziej, że wypełniają one poważną lukę w wiedzy o polskim dramacie XX w., który nie doczekał się jeszcze całościowego omówienia. Wielu referentów zajmuje się pisarzami obecnie zapomnianymi, a będącymi swego czasu nie tylko uznanymi autorytetami, ale także twórcami pokażnej części teatralnego repertuaru. Wielu autorów sesyjnych referatów próbuje zbadać, jak funkcjonowały w polskiej dramaturgii i świadomości teoretycznej niektóre pojęcia estetyczne i systemy gatunkowe. I wreszcie, obszerna część badań poświęcona jest współczesnemu dramatowi polskiemu.

Sesja przyniosła wiele ciekawych propozycji, wniosków i zastrzeżeń, które zaowocują w dalszych badaniach.

Józef Wróbel

"W 400-LECIE ŚMIERCI JANA KOCHANOWSKIEGO"

W Lublinie (oraz w Zamościu i Czarnolesie) w dniach 21-25 maja 1984 odbyła się międzynarodowa sesja naukowa pt. "Jan Kochanowski - w czterechsetlecie śmierci", zorganizowana przez Zakład Literatury Staropolskiej Instytutu Filologii Polskiej UMCS. Miejsce sesji wybrano nieprzypadkowo, wszak w Lublinie, w sierpniu 1584 r. Jan Kochanowski zakończył nieoczekiwanie swoje życie.

Sesja zgromadziła kilkudziesięciu naukowców z różnych

ośrodków krajowych, a także badaczy z Rumunii (Jassy) i Węgier (Debreczyn).

Obradom towarzyszyły różnorodne wydarzenia kulturalne związane z życiem i twórczością Kochanowskiego, które sprawiły, że tydzień ten można określić jako "dni Kochanowskiego" w Lublinie. 21 maja w Muzeum im. J. Czechowicza odbył się wieczór literacki, na którym zebrani wysłuchali recytacji poezji czarnoleskiej oraz muzyki lutniowej. W jednej z sal zorganizowano wystawę utworów Kochanowskiego i prac o dziele poety. Uczestnicy wieczoru mogli nabyć bibliofilską edycję "Muzy" wydaną staraniem Muzeum.

W Bibliotece Uniwersyteckiej KUL czynna była wystawa "Jan Kochanowski w zbiorach Biblioteki KUL", na której zgromadzono liczne starodruki, wydania XIX- i XX-wieczne, oraz - często nieznanne - edycje zagraniczne dzieł poety. 24 maja w Zamku Lubelskim odbyła się premiera spektaklu poetyckiego "Płacz po Janie Kochanowskim..." (scenariusz D. Bieniaszkiewicz i S. Nieznanowski).

Program sesji nie ograniczył się do posiedzeń naukowych. Jej uczestnicy mieli okazję podążać śladami Jana Kochanowskiego do Zamościa, Czarnolasu, Policznej i Zwolenia. W Zamościu w ratuszowej sali Consulatatus oraz w Czarnolesie kontynuowano wystąpienia naukowe.

Na sesji obecni byli przedstawiciele w zasadzie wszystkich ośrodków badawczych staropolszczyzny w kraju. Wygłoszono 33 referaty obejmujące zagadnienia z zakresu historii literatury i językoznawstwa, komparatystyki literackiej, historii, historii sztuki i kultury.

Referaty skupiały się generalnie wokół kilku zagadnień. Chyba nieprzypadkowo właśnie w Lublinie część wystąpień i zna-

czna część dyskusji poświęcone były okolicznościom śmierci, pogrzebu oraz miejsca i czasu pochowania ciała poety. Dyskusja ta, rozpoczęta referatem H. Wiśniewskiej (UMCS) pt. "Żale nagrobne...« Sebastiana Klonowica", została podjęta w wystąpieniach R. Szczygła (UMCS) "Okoliczności śmierci i pogrzebu Jana Kochanowskiego", B. Trześkiewicza (UMCS) "Epigrafika w kręgu Jana Kochanowskiego", W. Urbana (Kraków) "Kochanowscy na ziemi lubelskiej", i była kontynuowana w wypowiedziach, niekiedy polemicznych (m.in. K. Doska, J. Kowalczyk) oraz rozmowach prowadzonych w Czarnolesie, Policznej i nekropolii zwoleńskiej.

W wielu referatach podejmowano zagadnienia interpretacji konkretnych problemów czy utworów Kochanowskiego; dotyczy to wystąpień J. Pelca (UW) "»Kamienne rękawiczki« Kochanowskiego po latach", J. Abramowskiej (UAM) "Kochanowskiego poetycka lekcja historii", M. Grzędzilelskiej (UMCS) "Pole genetyczne metryki »Trenów«", A. Krzewińskiej (UMK) "Sielankowość w poezji staropolskiej: Jan Kochanowski - Jan Andrzej Morsztyn", J.Z. Lichanskiego (DN) "Polityka i retoryka. Wokół »Satyra« Jana Kochanowskiego", J. Malickiego (UŚl.) "Jana Kochanowskiego zabawa z czytelnikiem", Z. Głombiowskiej (UG) "»Lyricorum libellus« Jana Kochanowskiego", S. Budzyńskiego (UWr.) "Jan Kochanowski horacjonista polsko-łaciński", K. Ziembry (UG) "Wyobrażenia poetycka Kochanowskiego", M. Rudzkiej (UMCS) "Romans biblijny XVI i pocz. XVII w.", K. Obremskiego (UMK) "Obraz Boga w poezji Jana Kochanowskiego".

Z kolei wyraźną, choć zróżnicowaną grupę wystąpień stanowiły referaty podejmujące kwestie recepcji dzieła Kochanowskiego-

go i tradycji czarnoleskiej: P. B u c h w a l d - P e l c o -
w e j (BN) "Pierwszy snop żniwa poetyckiego Jana Kochanowskie-
go", M. K o r o l k i (IBL) "Teksty Jana Kochanowskiego jako
retoryczne narzędzie publicystyki polskiej w latach 1584-1625",
W. M a g n u s z e w s k i e g o (WSP Zielona Góra) "Psalmy
Jana Kochanowskiego w ceremoniale rycerskim", A. A l e k s a n -
d r o w i c z (UMCS) "Kult Kochanowskiego w Puławach w XVIII
w.", E. T o r ó j (UMCS) "Dzieła Kochanowskiego w bibliote-
kach mieszczan lubelskich w XVII-XVIII w.", E. Ł o c h (UMCS)
"Jan Kochanowski w krytyce młodopolskiej", T. P i e r s i a k a
(UMCS) "Uwagi o kazaniach Andrzeja Kochanowskiego" i R. M o n -
t u s i e w i c z a (UMCS) "Jan Kochanowski w poezji polskiej".

Na osobną uwagę zasługują dwa referaty weryfikujące zasad-
niczo pewne dotychczasowe ustalenia badawcze: W. R. R z e p k i
(UAM) i B. W a l c z a k a (UAM) "Czy Kochanowski stosował
archaizmy fleksyjne" oraz J. K o w a l c z y k a (IS PAN) "Le-
genda o pomniku Jana Baptysty Tęczyńskiego i królowy Cecylii
w Kraśniku".

Referaty gości zagranicznych podejmowały problemy recepcji
dzieła Kochanowskiego: na Węgrzech (I. M o l n a r) i w Rumu-
nii (N. C a n t e m i r, A. M a c o v e i), oceny poezji
czarnoleskiej w perspektywie komparatystycznej (M. P l a t o n,
A. H u s a r) oraz weryfikacji dotychczasowych ustaleń o wpły-
wie Kochanowskiego na literaturę rumuńską (A. A n d r i e s -
c u).

Referaty z sesji zostaną wydane nakładem "Annales UMCS" w
specjalnym tomie zbiorowym.

Ryszard Montusiewicz